

Plany Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP) Konferencja podsumowująca pilotaż

Wyzwania i rozwiązania: Pilotaż z perspektywy Inicjatywy Jaspers

Warszawa 22 luty 2022

Pilotaż SUMP – punkt startowy

- Brak powszechnej znajomości zasad SUMP
- Częste stawianie znaku równości pomiędzy SUMP a „tradycyjnym” planem transportowym
- Różne – „mieszane” przekonania decydentów i lokalnych liderów odnośnie filozofii i idei SUMP
- Brak lokalnych dobrych przykładów i doświadczeń

Gdzie jesteśmy dzisiaj ?

Sukcesy:

- Upowszechnienie idei SUMP
- Wzrost świadomości społecznej znaczenia SUMP dla lokalnej społeczności
- Planowanie i wiedza lokalnej społeczności, urzędników i wykonawców - jak działać dalej
- Dostępność przykładowych dokumentów (OPZ, etc.)
- Wybrani wykonawcy (+/-)
- W dużych miastach zapewnione środki finansowe

Gdzie jesteśmy dzisiaj ?

Do dalszych działań:

- Brak w pełni wykonanego - opracowanego dokumentu SUMP
- Rezygnacja części miast z dalszych prac nad SUMP z powodu braku środków (małe i średnie miasta)
- Trudność łączenia, inkorporowania założeń i celów strategicznych SUMP z innymi dokumentami strategicznymi: lokalnymi i krajowymi (strategie rozwojowe, plany transportowe,...)
- W małych i średnich miastach – brak zapewnionych środków finansowych

Wyzwania (1)

- Zapewnienie współfinansowania – małe i średnie miasta
- Umocowanie prawne dokumentów SUMP
- Budowa aktywnych i konstruktywnych relacji pomiędzy gminami w ramach obszaru funkcjonalnego
- Stworzenie formalnych porozumień pomiędzy miastami (ośrodki centralne) a gminami ościennymi tworzącymi obszar funkcjonalny
- Planowanie winno wyprzedzać wizje technologiczne („budowa nie zaczynała się od dachu”)
- Jakość i doświadczenie – urzędnicy i firmy doradcze
- Odwaga i przywództwo – politycy, decydenci, lokalni liderzy

Wyzwania (2)

- Wzrost świadomości: jak brak często prowadzi do:
 - Nierealistyczne i napięte terminy realizacji
 - Fragmentaryzacja
 - Podejście taktyczne a strategiczne (krótkoterminowe cele mają priorytet)
 - Wyłączny nacisk na wymagania zewnętrzne (np. kwalifikowalność do finansowania)
- Uzyskanie właściwej równowagi między pracą wewnętrzną a outsourcingiem
- Maksymalizacja efektywności istniejących planów i minimalizacja ich nakładania się
- Rzetelna ilościowa ocena planu i poważne ustalenie celów dla wskaźników
- Kwestie środowiskowe brane pod uwagę na wszystkich etapach planowania
- Właściwa integracja zmian klimatycznych

Zmiany klimatu jako element **Celów strategicznych**

Mitygacja

Redukcja emisji GC w układach transportowych

Adaptacja

Odporność klimatyczna układów transportowych

Mitygacja a cele i wskaźniki monitorowania SUMP

- Jednym z celów SUMP jest redukcja emisji gazów cieplarnianych
- Powinna ona być powiązana ze skwantyfikowaną wartością docelową i być jednym ze wskaźników monitoringowych
- Zaleca się kwantyfikację emisji z układów transportowych objętych SUMP, co umożliwi:
 - zastosowanie tej wielkości do porównania wariantów planistycznych jako kluczowego kryterium
 - zdefiniowanie i ocenę wskaźników monitorowania:
 - ✓ Wartość bazowa: bieżące emisje GC (w roku bazowym)
 - ✓ Wartości docelowe: prognozowane emisje GC SUMP dla określonych lat

Przystosowanie do zmian klimatu w SUMP

- Wdrożenie koncepcji mobilności odpornej na zmiany klimatu
- Rozumienie i uwzględnienie klimatycznej podatności (i ryzyka) systemów transportowych: przeprowadzenie oceny podatności i ryzyka
- Możliwość uwzględnienia działań, które ograniczą ryzyko do „akceptowalnego poziomu”

Uwzględnianie w SUMP zmian klimatu: dotychczasowe doświadczenia, wyzwania i przykłady dobrych praktyk

- Ograniczenie emisji to zazwyczaj jeden z celów zrównoważonego planowania w dziedzinie transportu – lecz często wyrażany jedynie jakościowo
- Problemy metodyczne czasem dotyczą oszacowania emisji GC dla różnych scenariuszy i obecnej sytuacji – niekiedy nie jest dostępna odpowiednia analiza popytu i prognozy (np. model transportowy i dane wejściowe)

- ✓ Niedawne doświadczenia związane z przygotowaniem OPPZ dla SUMP to m.in.:
 - Skwantyfikowanie emisji GC dla różnych scenariuszy (bazowego i alternatywnych) i stosowanie jako kryterium oceny opcji
 - Zidentyfikowanie ryzyka związanego ze zmianą klimatu

Wytyczne techniczne dotyczące weryfikacji infrastruktury pod względem wpływu na klimat w latach 2021–2027

Konkluzje & rekomendacje:

- Poziom administracyjny i prawny - poprawa jakości i zwiększenie wydajności jako droga do dobrej jakości SUMP
- Potrzeba lepszej integracji SUMP z różnymi planami, w tym z planami transportowymi wyższej rangi
- Dalszy rozwój wiedzy i budowanie kompetencji w procesie przygotowania SUMP: zasoby wewnątrz i outsourcing
- Należyte uwzględnienie w planie celów dotyczących zmian klimatu i aspektów środowiskowych
- Pożądane wdrożenie ogólnopolskiego systemu jakości i monitoringu SUMP

Please visit JASPERS
website for more information
about our activities and
projects:

<http://jaspers.eib.org/>